Vanhustyön keskusliitto
CENTRALFÖRBUNDET FÖR DE GAMLAS VÄL RY

Sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

Viite Lausuntopyyntö 10.12.2021 asiana HE 230/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta

Asia Vanhustyön keskusliitto – Centralförbundet för de gamlas väl ry:n lausunto

Viitaten lausuntopyyntöönne Vanhustyön keskusliitto – Centralförbundet för de gamlas väl ry esittää kunnioittavasti seuraavaa:

Vanhustyön keskusliitto on valtakunnallinen keskusjärjestö, jonka tarkoituksena on edistää vanhusten ja ikääntyneiden ihmisten hyvinvointia ja osallisuutta sekä parantaa heidän elinolojaan ja arjen turvallisuutta. Vanhustyön keskusliitto edistää myös ikääntyvän väestön vanhuuteen varautumista. Vanhustyön keskusliitolla on noin 320 jäsenyhteisöä, jotka toimivat ikääntyneiden ihmisten ja vanhusten hyväksi.

Vanhustyön keskusliitto pitää hyvin perusteltuna esitystä tartuntatautilain muuttamiseksi.

Toimet, joilla suojataan covid-19-taudin vakaville seuraamuksille alttiita henkilöitä, kuten hauraimmassa asemassa olevia monenlaisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tarpeessa olevia ikääntyneitä ihmisiä, ovat terveysturvallisuuden kannalta välttämättömiä. Esityksessä todetaan, että ikä on merkittävin yksittäinen riskitekijä vakavalle covid-19-taudille ja tautiin liittyvälle kuolemalle ja riskit lisääntyvät 70 ikävuoden jälkeen.

Kaikkien palveluita tarvitsevien ikääntyneiden henkilöiden tulee saada tarvitsemansa palvelut mahdollisimman turvallisesti. Ikääntyneet ihmiset eivät voi itse valita, tuleeko heidän luokseen rokotettu vai rokottamaton hoitaja, joten palveluita tuottavilla toimijoilla tulee olla tosiasiallinen mahdollisuus vaikuttaa asiaan.

Ehdotetussa 48 a §:ssä käsitellään myös työnantajan oikeuksia ja velvollisuuksia. On tärkeää, että asiasta säädetään selkeästi ja yksiselitteisesti. Palveluntuottajat huolehtivat asukkaiden ja asiakkaiden turvallisesta hoivasta ja hoidosta sekä myös henkilökunnan turvallisesta työskentelystä epidemian aikana. On perusteltua, että työnantaja saa oikeuden käsitellä näitä työntekijän suojaa koskevia tietoja.

Monet pienet ja keskisuuret alan toimijat ovat tilanteessa, jossa puutteellisen covid-19-suojan omaavalle työntekijälle ei ole tarjota muuta sopivaa työtä. Tällöin on tärkeää, että palkanmaksuvelvollisuutta ei ole työnteon estymisen ajalta.

Ehdotetun 48 a § 1 momentissa mainittu erityinen syy tulee jatkossa vaatimaan mm. seuraavien kysymysten ratkaisua: millaisin kriteerein arvioidaan kukin yksittäinen tilanne, onko se lain vaatima erityinen tilanne? Onko asiakkaan hoidon laadun ja turvallisuuden kannalta kriittisempää toimia tilapäisesti alimitoituksella vai käyttää rokottamatonta henkilöä mitoituksen varmistamiseksi? Miten tullaan arvioimaan työnantajan tekemiä toimenpiteitä erityisen tilanteen ennaltaehkäisemiseksi? Käytännössä haasteita tulee aiheuttamaan myös sen määrittely, millaisia töitä puutteellisen suojan omaavalle työntekijälle voisi yksikössä tarjota. Yksiköissä lähikontaktissa työskentelevien lisäksi tulisi suoja olla myös sellaisissa tehtävissä toimivilla, jotka voisivat levittää tartuntaa edelleen henkilöstöön, joka toimii lähikontaktissa asiakkaiden kanssa.

Ehdotettu siirtymäaika on perusteltu, jotta palveluntuottajalla olisi mahdollisuus saada selvitettyä henkilöstön suojaa covid-19-tautia vastaan ja ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin töiden järjestelemiseksi ja asiakkaiden turvallisuuden varmistamiseksi.

Vanhustyön keskusliitto esittää kunnioittavasti, että ryhdyttäisiin valmistelemaan pysyvää tartuntatautilain uudistusta, missä etukäteen varaudutaan mahdollisiin tuleviin globaaleihin pandemioihin.

Helsingissä, joulukuun 13 päivänä 2021

Vanhustyön keskusliitto –
Centralförbundet för de gamlas väl ry

Anni Lausvaara Marjut Vuorela